

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 22 april 1960

*'s Morgens te 10 uur aangevangen en 's middags en 's avonds voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President De Quay (bij de punten 2, 3, 6 en 11 t/m 23) en de Ministers Beerman (Voorzitter bij de behandeling van de punten 1, 4, 5 en 7 t/m 10), Van Aartsen (bij de punten 2, 3, 6 en 11 t/m 23), Cals, Marijnen, De Pous, Van Rooy, Toxopeus, Visser en Zijlstra (afwezig zijn de Ministers Klompé, Korthals en Luns).

Voorts zijn aanwezig de Staatssecretarissen Van den Berge (bij de punten 2a en 17), Calmeyer (bij punt 3), Van Houten, De Jong (bij punt 3), Schmelzer (bij de punten 2a, 11 en 17) en Stijkel (bij punt 6).

Secretaris: J. Middelburg.

2. Buitenlands beleid

- - -

b. Republiek Zuid-Molukken

Staatssecretaris *Van Houten* merkt op, dat het ongewenst is gevolg te geven aan de uitnodiging van de Regering der RMS voor de tiende herdenking van het uitroepen van de zelfstandige republiek. Spreker geeft in overweging bij een uitnodiging telefonisch te bedanken. Minister *Cals* merkt op, dat de ambtenaren op overeenkomstige wijze moeten handelen.

Minister *Beerman* stelt de vraag of men niet op enige wijze belangstelling moet laten blijken. Staatssecretaris *Van Houten* antwoordt, dat de uitnodiging uitgaat van een Regering die Nederland niet erkent. Minister *Zijlstra* is ook van oordeel, dat het juridisch buitengewoon moeilijk zou zijn iets te doen wat op erkenning van de RMS lijkt. Intussen speelde in het verleden hiertussendoor de wens om met Sukarno in redelijke verhoudingen te blijven, wat intussen vervallen is. Nagegaan zou kunnen worden of ten aanzien van de RMS-vertegenwoordigers hier te lande een wat minder afwijzende houding zal kunnen worden aangenomen. De *Minister-President* stelt voor, dat Buitenlandse Zaken hierover een nota opstelt.

- - -

3. Defensienota (Concept van de Minister van Defensie.)

Minister *Visser* heeft, zoals bij de vorige bespreking besloten, (samen met Binnenlandse Zaken) de tekst op een enkel punt gewijzigd met betrekking tot de gevolgen van het rapport-Van Voorst tot Voorst. Spreker stelt de vraag of de Raad nu met de indiening van de nota akkoord gaat. De *Minister-President* herinnert eraan, dat vorige maal niet separaat een besluit over het defensieplafond is genomen; het verschil bedraagt f. 17 mln. Minister *Visser* vraagt zich af of een relatief zo gering bedrag het besluit moet ophouden.

Minister *Zijlstra* merkt op, dat bij de behandeling van de prioriteitennota hij nog verschillen met vijf of zes Ministers heeft, welke meer bedragen dan f. 17 mln., maar ook als deze verschillen f. 17 mln. waren zou de gaping nog f. 100 mln. bedragen. De *Minister-President* stelt voor te trachten ten aanzien van de gehele prioriteitenzaak in de volgende Ministerraad tot een beslissing te komen. De *Raad* besluit aldus.

Minister *Marijnen* stelt met betrekking tot de defensienota de vraag of het nodig is, dat alles publiek wordt wat in het concept is vermeld. Voorts meent spreker, dat te veel wordt gezegd, dat bepaalde defensievoorzieningen niet mogelijk zijn, omdat de financiën onvoldoende zijn. Minister *Visser* antwoordt, dat in de nota geen enkel gegeven voorkomt, dat op zichzelf geheim is. Bovendien vraagt de Kamer tot in details. Spreker is er voorts van overtuigd, dat financieel niet alles kan wat militair nodig is.

De *Minister-President* heeft eerder ook al eenzelfde vraag als Minister *Marijnen* gesteld. Staatssecretaris *Calmeyer* merkt op, dat aanvankelijk in het concept ook mededelingen

werden gedaan, die er thans uit geschrappt zijn. Staatssecretaris *De Jong* voegt hieraan toe, dat de lezer van kranten en tijdschriften alles kan weten wat in de nota staat, behalve wat over Nieuw-Guinea is beslist. Minister *Visser* wijst erop, dat de Engelse en Amerikaanse Regeringen bij publikatie terzake veel minder terughoudend zijn.

Minister *Zijlstra* hoopt, dat de Kamer de defensienota niet voor september zal behandelen, aangezien men zal constateren, dat de beslissing van het defensieplafond is genomen op grond van het prioriteitenschema en dan zal willen weten hoe dit schema eruit ziet. Aangezien de belastingplannen in de begroting voor 1961 passen, wordt een en ander pas op de derde dinsdag in september bekend. Minister *Visser* antwoordt, dat de Kamer wel de bedoeling heeft de nota voor die tijd te behandelen; de Voorzitter heeft de gedachte de zaak direct in mondelinge behandeling te brengen. Men vroeg ook de defensienota zo tijdig in te dienen, dat de bespreking ervan nog invloed op de begroting 1961 zou kunnen hebben. Minister *Zijlstra* is van oordeel, dat de Kamer deze weg kan volgen, maar het is dan wenselijk met de senioren overleg te plegen, dat een uitspraak over het al of niet verantwoord zijn van het defensieplafond als onderdeel van het totaal der rijksuitgaven en -middelen verschoven moet worden tot na de nieuwe zitting. De *Raad* stemt hiermede in.

Minister *Marijnen* heeft verschillende opmerkingen over de tekst, die hij ondershands zal doorgeven. Minister *Beerman* stelt een vraag over de tekst op blz. 8 over de bacteriologische en chemische oorlogvoering. Staatssecretaris *Calmeyer* antwoordt, dat dit op de bescherming hiertegen slaat. Besloten wordt dit erbij te vermelden.

Minister *Van Aartsen* stelt de vraag of het verstandig is blz. 5 te stellen, dat Indonesië thans een bedreiging voor Nieuw-Guinea oplevert. Minister *Visser* antwoordt, dat hij dit in de Kamer zo heeft gezegd. Minister *Zijlstra* geeft in overweging de tussenzin inzake de bedreiging te schrappen en alleen te zeggen, dat de militaire machtsvorming van Indonesië de Nederlandse Regering niet onverschillig kan laten.

[Volgt een passage over het effect van premieverlening voor woningen van militairen op de defensie-uitgaven]

Minister *Visser* deelt mede, dat een afzonderlijke paragraaf over de verdediging van Nieuw-Guinea zal worden opgenomen.

De *Raad* verklaart zich vervolgens met de nota akkoord, behoudens de nadere beslissing over het defensieplafond.

Minister *Visser* deelt voorts mede, dat nu een beslissing over de versterking van de defensie van Nieuw-Guinea is genomen de Kamers ingevolge de toezegging van Minister Van den Bergh ingelicht moeten worden inzake de uitzending van dienstplichtigen daarheen. Hij heeft met de Voorzitter van de Tweede Kamer afgesproken, dat hij een brief hierover aan de Kamer zal sturen, die woensdag zal worden verzonden. Minister *Zijlstra* zou liever zien, dat hierover een mededeling in de Defensiecommissie werd gedaan. Minister *Visser* antwoordt, dat de Voorzitter van de Tweede Kamer dit ontraadde.

- - -